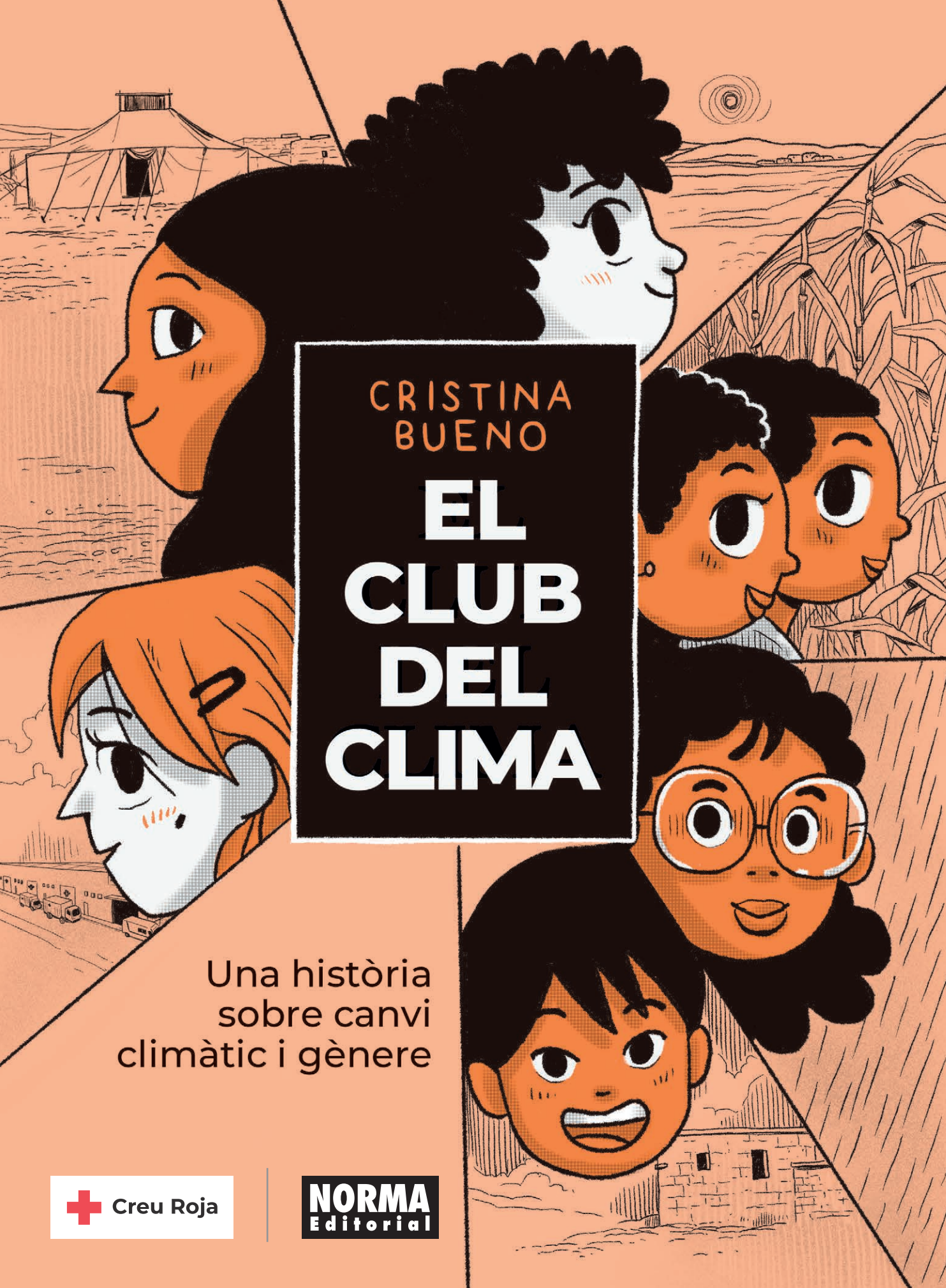

CRISTINA
BUENO

EL CLUB DEL CLIMA

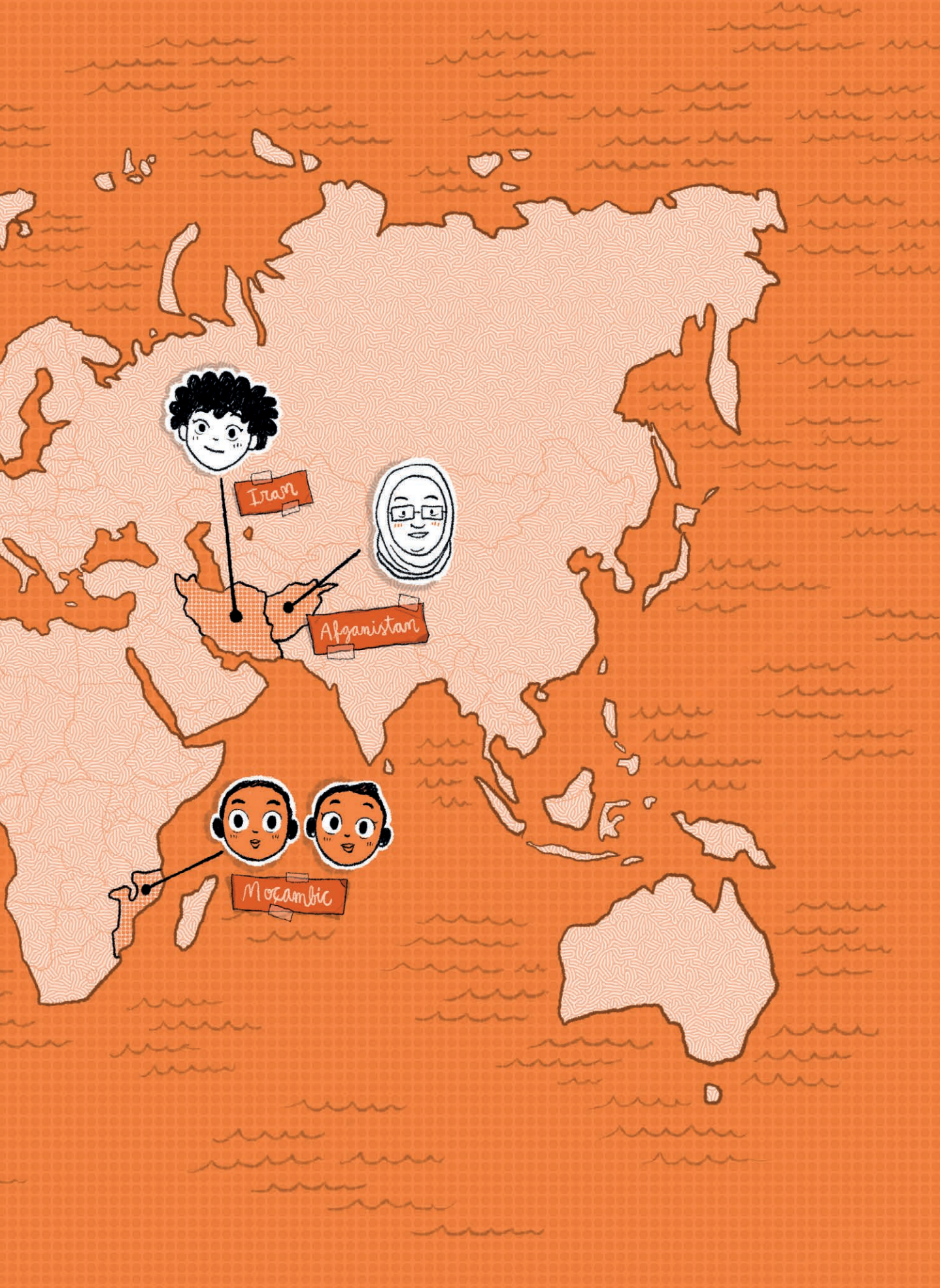
Una història
sobre canvi
climàtic i gènere

Creu Roja

NORMA
Editorial

ELS 7 PRINCIPIS FONAMENTALS DE LA CREU ROJA

HUMANITAT

El Moviment Internacional de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja, el qual s'ha creat per la preocupació de prestar auxili, sense discriminació, a tots els ferits als camps de batalla, s'esforça, sota el seu aspecte internacional i nacional, a prevenir i alleujar el patiment de l'ésser humà en totes les circumstàncies. Tendeix a protegir la vida i la salut, així com a fer respectar la persona humana. Afavoreix la comprensió mútua, l'amistat, la cooperació i una pau duradora entre tots els pobles.

IMPARCIALITAT

No fa cap distinció per nacionalitat, raça, religió, condició social o credo polític. Es dedica únicament a socórrer els individus en proporció amb el seu patiment, posant remei a les seves necessitats i donant prioritat a les més urgents.

NEUTRALITAT

Amb la finalitat de conservar la confiança de tothom, el Moviment s'absté en tot moment de prendre part en les hostilitats i en les controvèrsies d'ordre polític, racial, religiós o ideològic.

INDEPENDÈNCIA

El Moviment és independent. És auxiliar dels poders públics en les seves activitats humanitàries, activitats que estan sotmeses a la legislació que regeix en els països respectius, això no obstant, les societats nacionals han de conservar una autonomia que els permeti actuar sempre d'acord amb els principis del Moviment.

VOLUNTARIAT

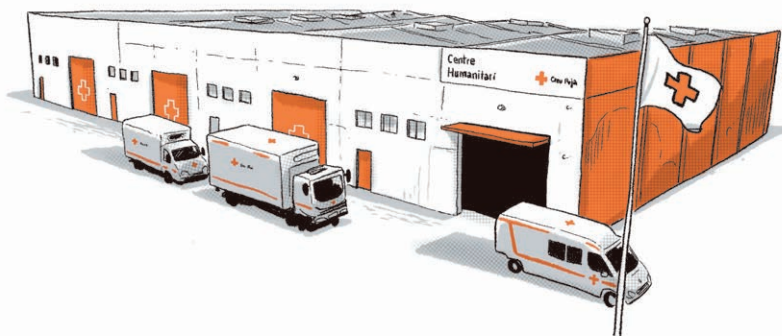
És una institució de socors voluntari i de caràcter desinteressat.

UNITAT

A cada país només pot existir una Societat de la Creu Roja o de la Mitja Lluna Roja, que ha de ser accessible a tothom i ha d'estendre la seva acció humanitària a la totalitat del territori.

UNIVERSALITAT

El Moviment Internacional de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja, en el si del qual totes les Societats tenen els mateixos drets i el deure d'ajudar-se mútuament, és universal.

EL CLUB DEL CLIMA

Una història sobre canvi
climàtic i gènere

guió i dibuix

CRISTINA BUENO

Pots consultar el còmic
en multimèdia aquí:

www.femplaneta.org

EL CLUB DEL CLIMA, una història sobre canvi climàtic i gènere, de Cristina Bueno

1a edició: Abril de 2024

© Creu Roja

© 2024, Cristina Bueno

No es permet la reproducció total o parcial d'aquesta publicació, ni tampoc el tractament informàtic ni la transmissió de cap manera o per qualsevol mitjà, sigui aquest electrònic, mecànic, fotocòpia, registre o altres mètodes, ni es permet el préstec, lloguer o qualsevol altra forma de cessió d'ús de l'exemplar sense permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Edició: Creu Roja i Norma Editorial

Amb la col·laboració de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

Agraïments: Personal tècnic del departament de Cooperació Internacional, Drets Humans i Medi Ambient (CIDHMA) de la Creu Roja a Catalunya.

Voluntàries i estudiants en pràctiques (CIDHMA): Carolina Matus Ariza, Laura Paez Loazia i Eugénie Sicard.

Personal Delegat de la Creu Roja Espanyola a Moçambic i Guatemala.

Universitat Rovira i Virgili (C3 – Centre for Climate Change) per la creació de l'estudi en el que s'ha basat aquest llibre.

Fotògrafa i narradora visual, que ha fet possible la connexió amb diverses dones al Sàhara, l'Iran i l'Afganistan: Ana Fernandez Valiño.

Dones que han compartit amb nosaltres el seus testimonis que han inspirat les històries d'aquest llibre: Lala Mohamed, Ahmed, Salam Salma Sidumu, Embarca Alina Lud, Fatimatu Lud Buzeid, Fatata Hachem, Fana Mohamed Ahmed, Fatimatu Lazaar, Salca Mohamed Hmad, Youda Salek Laman, Mozdeh Nourmohammadi, Fariba Quraishi, Sahar Boroumand, Fahimeh Baniassadi, Embarcalina Salek Mohamed-Bachir, Valentina Cárdenas, Evelin Yaneth Julio, Maria Mayela Valencia Villa, Carmenza Adriana Lopez, Katherin Pilar Jimenez i María Aidee Tabares.

Aquelles persones que han participat de l'elaboració d'enquestes als diferents territoris objecte d'estudi.

Aquelles persones que han posat veu als personatges d'aquesta història.

Disseny i maquetació: LimboStudio

Imprès a la UE per SISTEMES de Comunicació Gràfica. Ecoedició realitzada íntegrament amb energies renovables i amb materials eco-responsables.

El paper utilitzat en aquesta edició procedeix
de boscos que es gestionen de forma sostenible.

www.creuroja.org

www.NormaEditorial.com

PRÒLEG

El canvi climàtic i la desigualtat de gènere es presenten com a dos dels grans reptes que influiran decisivament el transcurs de les pròximes dècades. Les societats del nord i el sud global hauran d'enfrontar de manera conjunta els efectes que la crisi climàtica té i tindrà sobre les persones, els ecosistemes vius i els sistemes naturals, partint de la creació d'espais de diàleg i consens que prenguin en consideració les veus dels col·lectius vulnerables, així com de les futures generacions.

La crisi climàtica no és neutra en gènere, tenint en compte que els seus efectes s'entrecreuen amb altres formes de discriminació i desigualtat que les dones i nenes pateixen al llarg de la seva vida, fet que agreuja i empitjora l'exercici ple dels seus drets humans. Les xifres de refugiades climàtiques, la feminització de la pobresa energètica o l'increment de la vulnerabilitat en les nenes, són exemples que posen de manifest la necessitat d'incorporar l'enfocament de gènere en la lluita contra el canvi climàtic, des del punt de vista social, cultural, polític i econòmic.

Segons posa en relleu l'estudi, "**Canvi climàtic i gènere, una perspectiva global**", elaborat per la Universitat Rovira i Virgili i la Creu Roja a Catalunya, la resposta a la crisi climàtica ha de partir, necessàriament, des d'un enfocament interdisciplinari i holístic, el qual serveixi com a element integrador de coneixement de tipus diversos. Malauradament, la integració de les teories feministes en les investigacions científiques, les quals serveixen com a base a la presa de decisions, no ha estat portada a terme, tenint en compte, a més, que les dones segueixen essent minoria en els espais on es dissenyen les estratègies climàtiques i energètiques a nivell mundial.

En aquest context, i sobre els resultats de l'esmentat estudi, Creu Roja a Catalunya presenta **El Club del clima, una història sobre canvi climàtic i gènere**. El llibre que tens a les mans, parteix de la recopilació d'històries de vida que dones de Colòmbia, Guatemala, Moçambic, Sàhara, Iran i Afganistan han compartit guiades per un propòsit comú: fer evident que la desigualtat té nom de dona i que els efectes del canvi climàtic sobre totes elles són ja una realitat. Sota aquest marc, els diversos nens i nenes que conformen el Club del Clima viatjaran al llarg del món compartint-nos diferents realitats, les quals posaran en relleu la necessitat d'oferir una resposta intergeneracional i feminista als efectes que se'n deriven de l'actual crisi climàtica.

JOSEP QUITET I TORNÉ

President de la Creu Roja a Catalunya

“En la majoria de les cultures, les dones han estat les guardianes de la biodiversitat. Elles produeixen, reproduïxen, consumeixen i conserven la biodiversitat en la pràctica de l'agricultura. Tanmateix, igual que tots els altres aspectes del seu treball i el seu saber, la seva contribució al desenvolupament i a la conservació de la biodiversitat s'ha presentat com un no-treball i un no-coneixement”.

VANDANA SHIVA

El saber propi de les dones i la conservació de la biodiversitat.

AQUESTA ÉS LA HISTÒRIA DE COM UN GRUP
D'INFANTS MOLT DIVERSOS I DE DIFERENTS
PAÏSOS DEL MÓN HAURAN DE RESOLDRE
UN MISTERI.

JUNTS FORMEN EL QUE ELLS ANOMENEN
EL CLUB DEL CLIMA...

CADASCÚ ES CONNECTA DES DEL SEU PAÍS. ES TROBEN EN LÍNIA. PER A ALGUNS DELS INFANTS, ÉS A PRIMERA HORA DEL MATÍ, MENTRE QUE PER A ALTRES ÉS DE NIT O L'HORA DE DINAR. ENCARA QUE VIVEN LLUNY ELS UNS DELS ALTRES, COMPARTEIXEN AMB ENERGIA I ENTUSIASME LES SEVES GANES, IDEES I EL SOMNI D'UN MÓN MILLOR.

ELLES I ELLS SÓN:

L'ALEJANDRO,
UN FERVENT
DEFENSOR DELS
ARBRES

LA DÈBORA,
UNA AMANT
APASSIONADA
DELS ANIMALS

LA KATHERIN,
L'ARTISTA DEL
GRUP QUE ASPIRA
A SER ALCALDESSA
PER LLUITAR
CONTRA LES
INJUSTÍCIES

L'ALY I EN SHELTON,
GRANS CONEIXEDORS
DE L'OCEÀ

LA NASRIN,
INSEPARABLE DEL
SEU ORDINADOR

I L'EBBABA, AMB
EL SOMNI DE
CONVERTIR-SE
EN PERIODISTA.

AL GRUP DEL CLUB DEL CLIMA PARLEN DE LA IMPORTÀNCIA DE CUIDAR LA TERRA, DE RECICLAR I REUTILITZAR, DE FER SERVIR TRANSPORT PÚBLIC, ESTALVIAR ENERGIA O PROTEGIR L'ECOSISTEMA. I DISCUTEIXEN SOBRE UNA COSA MOLT IMPORTANT: EL CANVI CLIMÀTIC.

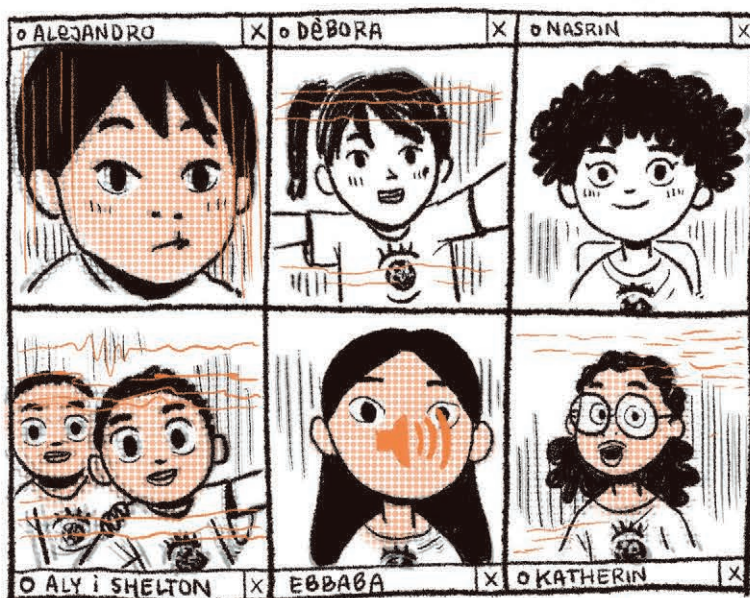
PARLEN DE COM PUJA LA TEMPERATURA I PROVOCA INCENDIS I DESERTITZACIÓ...

DE COM PATEIXEN ELS ANIMALS ELS CANVIS DE TEMPS...

DE COM HI HA MÉS INTENSITAT I FREQUÈNCIA DELS FENÒMENS METEOROLÒGICS EXTREMS...

TAMBÉ PARLEN DE COM S'ESCALFA L'OCEÀ I PUJA EL NIVELL DEL MAR...

I DE COM ES REDUEIXEN LES GLACERES ALPINES I EL CASQUET POLAR...

PERÒ AVUI L'EBBABA NO ESTÀ GAIRE PARTICIPATIVA, SEMBLA DESPISTADA.
— EN QUÈ PENSES, EBBABA? LI PREGUNTA LA RESTA.

FA UNS DIES QUE
SOC L'ÚNICA NENA
QUE VA A CLASSE.

EI, A LA NOSTRA
ESCOLA TAMBÉ EN
FALTEN UN MUNT!

ÉS CERT, FA TEMPS
QUE CADA VEGADA VENEN
MENYS NENES A L'AULA.

I SI LES NENES ESTAN
DESAPAREIXENT?

QUÈ DIUS,
HOME!

HEM DE DESCOBRIR
AQUEST MISTERI!
QUÈ ESTÀ PASSANT?

QUE CADASCÚ INVESTIGUI
PEL SEU COMpte I D'AQUÍ A UNS
DIES ENS TORNEM A TROBAR A
VEURE QUÈ HEM ESBRINAT!

I AIXÍ ACABA LA REUNIÓ, I ELS INFANTS ES QUEDEN AMB EL RUM-RUM AL CAP.
PER QUÈ HI HA MENYS NENES A L'ESCOLA?

ELS SET MEMBRES DEL CLUB DEL CLIMA ES PROPOSEN COMPENDRE LA SITUACIÓ DE LES SEVES
COMPANYES QUE NO PODEN ASSISTIR A L'ESCOLA.

ANEM FINS A GUATEMALA, ON VIU UN DELS MEMBRES DEL CLUB, L'ALEJANDRO, JUNTAMENT AMB LA SEVA FAMÍLIA.

GUATEMALA ÉS UN PAÍS DE L'AMÈRICA CENTRAL AMB PAISATGES MUNTANYOSOS I UNA MESCLA DIVERSA DE POBLACIÓ INDÍGENA I MESTISSA.

GUATEMALA VOL DIR "LLOC AMB MOLTS ARBRES".

L'ALEJANDRO LI PREGUNTARÀ DIRECTAMENT A LA MARE PER QUÈ HI HA MENYS NENES A L'AULA.

NO HO SÉ, FILL. LES MARES NECESSEM CADA VEGADA MÉS AJUDA A CASA.

PER CERTI ESCOLTEU, ESTAREM ATENTS A LES NOTÍCIES SOBRE EL CLIMA. A MÉS DE LES ONADES DE CALOR, AQUEST TEMPS ARROSSEGA TEMPESTES MÉS FORTES I IMPREVISIBLES. VULL QUE TINGUEM UN PLA D'EMERGÈNCIA, D'ACORD?

VULL ASSEGURAR-ME QUE ESTAREM PREPARATS I SEGURS.

LA MARE PREPARA EL SOPAR, EL PARE ÉS A PUNT D'ARRIBAR.

AH! I A MÉS, QUAN SORTIM DE CASA, FAREM SERVIR REPEL·LENT PER A LES PICADES. JO TAMBÉ ME'N POSARÉ, ÉS IMPORTANT PER PROTEGIR L'EMBARÀS I LA CRIATURA QUE VINDRÀ.

LA SETMANA PASSADA FEIA
TANTA CALOR QUE NO ES PODIA
SORTIR DE CASA I AVUI AMB LES
PLUGES ENS ARRIBA L'AIGUA
ALS TURMELLS...
EL TEMPS ESTÀ BOIG!

DIU LA FILLA MENTRE EMPENY AMB L'ESCOMBRA
L'AIGUA QUE ENCARA QUEDA I QUE HA ARRIBAT DES DEL
CARRER FINS A LA CUINA I ELS HA COBERT ELS PEUS.

LLAVORS
L'ALEJANDRO S'ADONA
QUE DURANT TOTA LA
CONVERSA AMB LA SEVA
MARE, LA SEVA GERMANA
HA ESTAT ESCOMBRANT
L'AIGUA MENTRE
CARREGA EL SEU GERMÀ
PETIT A L'ESQUENA.

L'ALEJANDRO AGAFA
L'ESCOMBRA. ELLA LI AGRAEIX.

FINS QUE NO S'ADORMI
NO PODRÉ POSAR-ME
A FER ELS DEURES
DE DEMÀ.

LA DÈBORA, UNA ALTRA MEMBRE DEL CLUB DEL CLIMA, ÉS A CASA, A CATALUNYA.

CATALUNYA ÉS LA COMUNITAT AUTÒNOMA ON VIVIM. LA SEVA DIVERSITAT GEOGRÀFICA INCLOU MUNTANYES COM ELS PIRINEUS, LES PLATGES DEL MEDITERRANI I LES PLANES A L'INTERIOR.

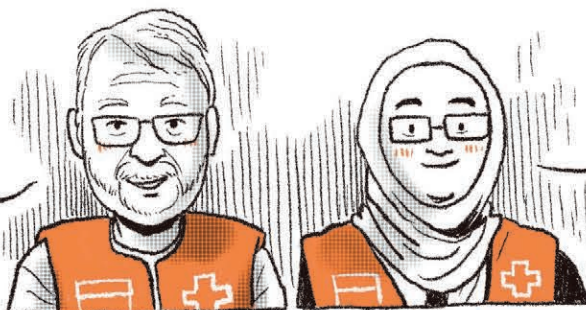
MENTRE LA DÈBORA RUMIA PER QUÈ HI HA NENES QUE NO PODEN ANAR A L'ESCOLA I COM SE SENTIRIA ELLA SI NO POGUÉS APRENDRE COM LA RESTA DE COMPANYS, SONA EL TIMBRE DE CASA.

DiiiiINGG DDDOONG!!

DÈBORA, REINA,
POTS OBRIR TU?

SÓN EN JOSEP MARIA I
LA FARIBA, VOLUNTARIS
DEL PROJECTE
POBRESA ENERGÈTICA
DE LA CREU ROJA.

BONA
TARDA!

BONA TARDA,
VAM ACORDAR
PER TELÈFON
QUE VINDRÍEM
AVUI!

QUAN LA DÈBORA VEU EN JOSEP MARIA I LA FARIBA,
RECORDA EL QUE LA MARE LI VA EXPLICAR:

FA UNS DIES, LA
MARE ES VA ADREÇAR
A LA CREU ROJA
PER COMPARTIR LA
PROBLEMÀTICA QUE
TENIM AMB EL FRED
QUE PASSEM A CASA
A L'HIVERN I LA CALOR
INSUPORTABLE
DE L'ESTIU.

DES DE LA CREU ROJA,
DESPRÉS DE VALORAR
LA NOSTRA SITUACIÓ
PERSONAL I FAMILIAR,
VAM REBRE LA TRUCADA
D'UN TÈCNIC DE POBRESA
ENERGÈTICA PER
CONÈIXER LA
REALITAT FAMILIAR.

TÉ FILLS A
CÀRREC?

SÍ, LA
DÈBORA.

ÉS UNA FAMÍLIA
MONOPARENTAL?

SÍ.

QUIN ÉS
L'ESTAT DE
L'HABITATGE?

ÉS UN PIS ANTIC AMB FINESTRES
DE FUSTA QUE NO TANQUEN BÉ,
NO ESTÀ BEN AÏLLAT. QUAN POSEM
EL VENTILADOR A L'ESTIU I LA
CALEFACCIÓ A L'HIVERN, M'ARRIBEN
FACTURES MOLT ELEVADES I HI HA
MESOS EN QUÈ NO PUC ASSUMIR EL
COST. NO SÉ SI ÉS PERQUÈ NO ESTEM
FENT UN ÚS EFICIENT O AQUEST PIS
NO ESTÀ BEN CONDICIONAT.

I LA MARE LI VA
DIR A LA DÈBORA:

ARA QUE JA CONEIXEN
LA NOSTRA SITUACIÓ,
VINDRAN A CASA
I ENS FARAN UN
ASSESSORAMENT
ENERGÈTIC
INDIVIDUALITZAT.

D'AQUESTA MANERA, ELS VOLUNTARIS VAN ARRIBAR A LA PORTA DE CASA, PREPARATS PER ACOMPANYAR-LES I ORIENTAR-LES.

EL TÈCNIC ENS HA DEMANAT QUE PORTÉSSIM AQUEST VENTILADOR MÉS EFICIENT I UN KIT D'ESTALVI ENERGÈTIC.

LOT D'ESTALVI ENERGÈTIC

TEMPORITZADOR. Per estalviar energia i reduir l'import de la factura a l'hora d'escalfar l'aigua, ja que només s'encén a determinades hores i no de manera recurrent.

RIVET. Per condicionar les finestres antigues, per les quals s'escapa l'escalfor a l'hivern i el fred a l'estiu i per protegir contra l'aigua, l'aire, etc.

AIREJADOR. Per reduir el consum d'aigua, no només per estalviar en la factura, sinó també per fer un ús responsable de l'aigua, tan necessària en època de sequera.

LA SEQUERA, ELS AUGMENTS DE TEMPERATURES, LES ONADES DE FRED I CALOR... EL CANVI CLIMÀTIC ENS FA LA VIDA ENCARA MÉS DIFÍCIL!

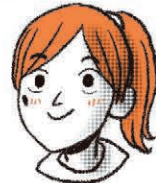

EN JOSEP MARIA DIU QUE HAN RECOLLIT EL LOT AL CENTRE HUMANITARI DE LA CREU ROJA I EXPLICA LA FEINA QUE HI FAN. LA DÈBORA QUEDA FASCINADA.

EL CENTRE HUMANITARI TÉ COM A MISSIÓ MILLORAR LA RESPOSTA INTEGRAL QUE OFEREIX LA INSTITUCIÓ A LES PERSONES EN SITUACIÓ DE VULNERABILITAT, A CATALUNYA I ARREU DEL MÓN.

DES D'ARA, LA DÈBORA HO TÉ CLAR. QUAN SIGUI GRAN VOL SER VOLUNTÀRIA, COM EN JOSEP MARIA I LA FARIBA.

CALDRÀ FER UN TRACTAMENT A LES HUMITATS. ÉS IMPORTANT, JA QUE LA HUMITAT POT AFECTAR LA SALUT.

MOLTES GRÀCIES PEL SUPORT! AIXÒ EM DONA EMPENTA PER PASSAR MILLOR AQUESTA ÈPOCA QUE ESTEM TRAVERSANT.

I JA SAPS, US CONVIDEM A PARTICIPAR EN ELS TALLERS D'ESTALVI ENERGÈTIC QUE ORGANITZA L'ASSEMBLEA LOCAL.

SEGUIM EN CONTACTE!

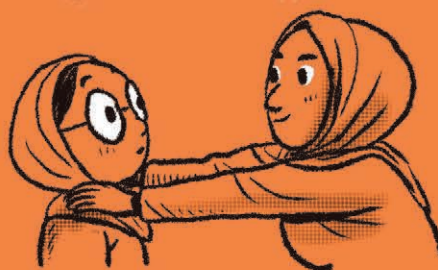

LA DÈBORA RECORDA LA SEVA INVESTIGACIÓ I APROFITA PER PREGUNTAR A LA FARIBA SI SAP PER QUÈ HI HA NENES QUE ESTAN DEIXANT D'ANAR A L'ESCOLA. LA FARIBA ÉS JUTGESSA, ÉS MOLT LLESTA I AFECTUOSA I SEMPRE ESTÀ DISPOSADA A RESOLDRE DUBTES.

NO LI RESPON DIRECTAMENT, PERÒ LI PARLA DE QUAN ELLA ERA PETITA.

LA FARIBA ÉS DE L'AFGANISTAN,
UN PAÍS MUNTANYÓS DE L'ÀSIA.

LA SEVA MARE ES VA CASAR QUAN
ENCARA ERA UNA NENA, AMB CATORZE
ANYS, I NO VA PODER COMPLIR ELS
SEUS SOMNIS. SEMPRE VA INSISTIR
MOLT EN EL FET QUE LA SEVA FILLA FOS
JUTGESSA PER CONTRIBUIR A CREAR
UN MÓN MÉS JUST I IGUALITARI.

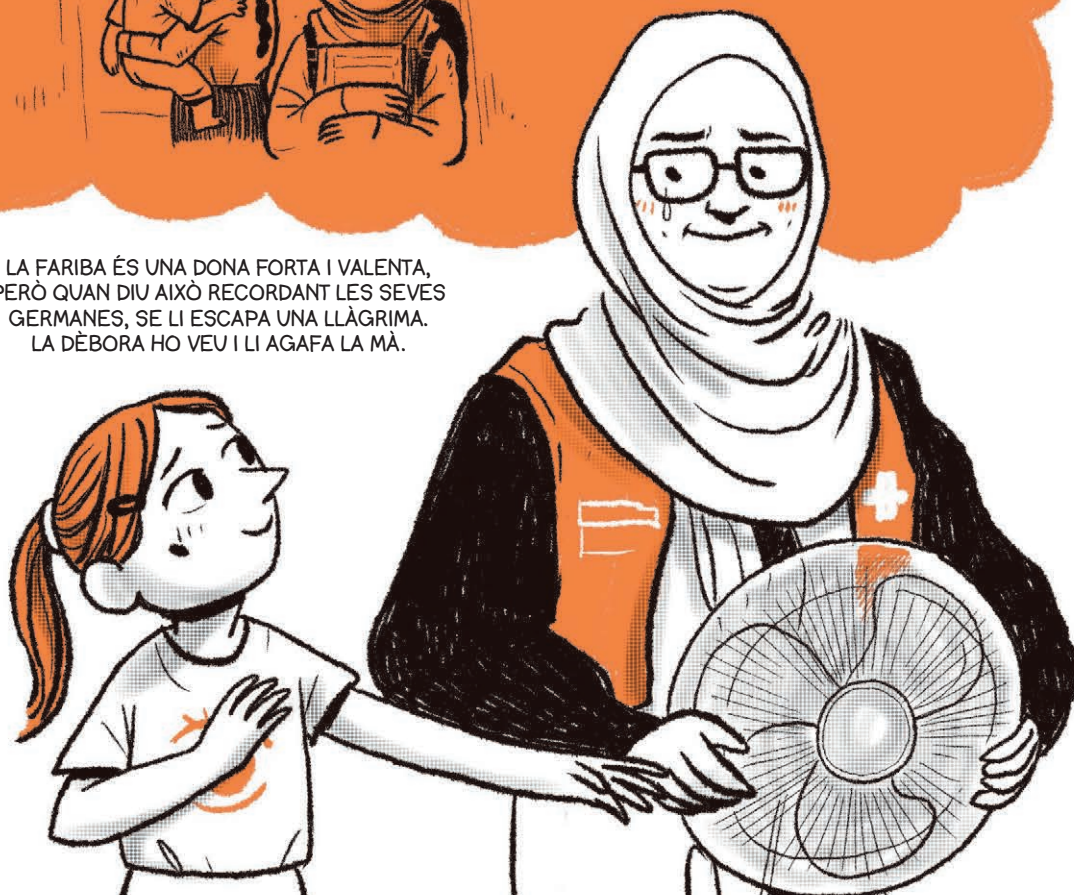

LA FARIBA VA COMPLIR, I SAP L'ESFORÇ
QUE VA FER LA SEVA MARE PERQUÈ
ELLA POGUÉS ESTUDIAR.

PERÒ TAMBÉ S'ADONA DE COM ALGUNES
DE LES SEVES ALTRES GERMANES NO VAN
PODER ANAR A L'ESCOLA PERQUÈ HAVIEN
DE CUIDAR LA RESTA DE GERMANS.

LA FARIBA ÉS UNA DONA FORTA I VALENTA,
PERÒ QUAN DIU AIXÒ RECORDANT LES SEVES
GERMANES, SE LI ESCAPA UNA LLÀGRIMA.
LA DÈBORA HO VEU I LI AGAFA LA MÀ.

ARA ANEM A VEURE UNA ALTRA MEMBRE DEL CLUB DEL CLIMA.
ANEM A COLÒMBIA, ON VIU LA KATHERIN.

COM PODEM
DESCOBRIR PER
QUÈ FALTEN A
CLASSE LES
NENES?

UF,
NO HO SÉ...

COLÒMBIA ÉS UN PAÍS
UBICAT A L'AMÈRICA DEL SUD,
CONEGUT PER LA SEVA DIVERSITAT
GEOGRÀFICA QUE INCLOU SELVES,
MUNTANYES I PLATGES.

TINC DUBTES QUE
EXISTEIXI EL CANVI
CLIMÀTIC.

DE SOBTE, SENSE QUE NINGÚ
S'HO ESPERI, COMENÇA A
PLOURE. MOLT. I MOLT FORT.

EN UN MOMENT, LA PLUJA PROVOCA
ESLLAVISSADES I INUNDACIONS. EL
CORRENT DE L'AIGUA QUE BAIXA PELS
CARRERS S'ENDÚ LA CANALLA.

"TINC DIBTIS
QUI I XISTIXI IL
QUINVI CLIMÀTIC"
DE DEBÒ? NO
ES POT NEGAR
LA REALITAT!

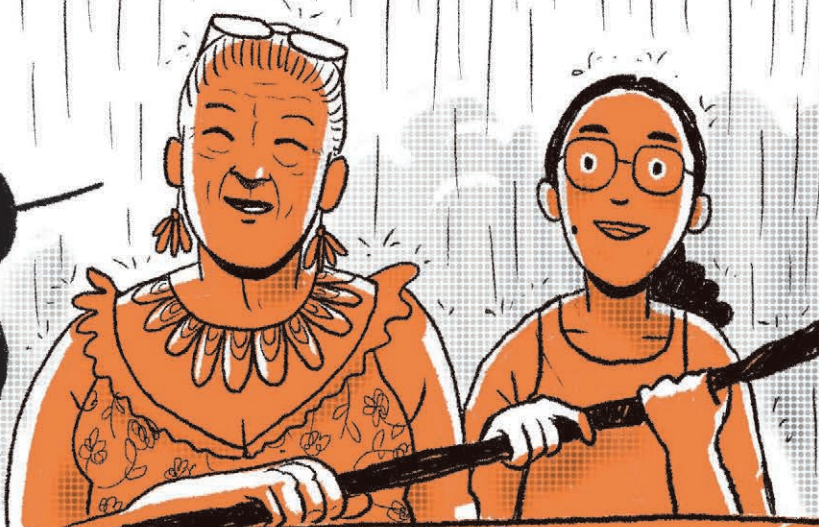
HI HA EVIDÈNCIES
CIENTÍFIQUES: L'AUGMENT
DE LES TEMPERATURES
MITJANES DEL PLANETA,
ELS CANVIS EN ELS
PATRONS CLIMÀTICS I
ELS NIVELLS CREIXENTS
DEL MAR.

LA VALENTINA I LA
SEVA ÀVIA, MARIA
MAYELA, HAN
RESCATAT LA CANALLA.

HEU D'ANAR AMB
COMpte AMB AQUESTES
PRECIPITACIONS!

VA, VENIU A CASA, QUE
US PREPARARÉ ALGUNA
COSA DE MENJAR.

MENGEN I ESTÀ TOT MOLT
GUSTÓS.

NYAM-NYAM

UAU! AIXÒ ÉS
BONÍSSIM.

NYAM-NYAMMM

NYAM NYAMMM

NYAM-NYAM MM

TINC RECORDS DE
LA NATURA QUE
JA NO HI ÉS.

ELS RECURSOS
NATURALS
S'ACABEN PERÒ
LA NOSTRA
GENERACIÓ NO
N'ERA GAIRE
CONSCIENT.

L'ÀVIA TÉ MOLT
CONEIXEMENT
DE LA TERRA.

M'AGRADA
PENSAR QUE
ÉS UNA DE LES
GUARDIANES DE LA
BIODIVERSITAT.

DESPRÉS, L'ÀVIA MARIA
MAYELA ELS EXPLICA
COM ERA TOT QUAN
ELLA ERA PETITA.

COM EN UN CONTE. ELS
PARLA DEL RIU, D'ARBRES
ALTS I VERDS, DE L'OMBRA...

MÉS TARD ES CONNECTEN AMB LA RESTA DEL GRUP DE DONES LÍDERS DE LA COMUNITAT.

HOLA,
AMIGUES! JA
ESTEU EN LÍNIA?
AVUI TENIM
VISITA!

LA KATHERIN NO PENSA A PREGUNTAR A LES DONES
SÀVIES SI SABEN PER QUÈ LES NENES NO VAN A
L'ESCOLA. PERÒ TOT EL QUE DIVEN LI RESULTA
MOLT INTERESSANT I ESCOLTA AMB ATENCIÓ.

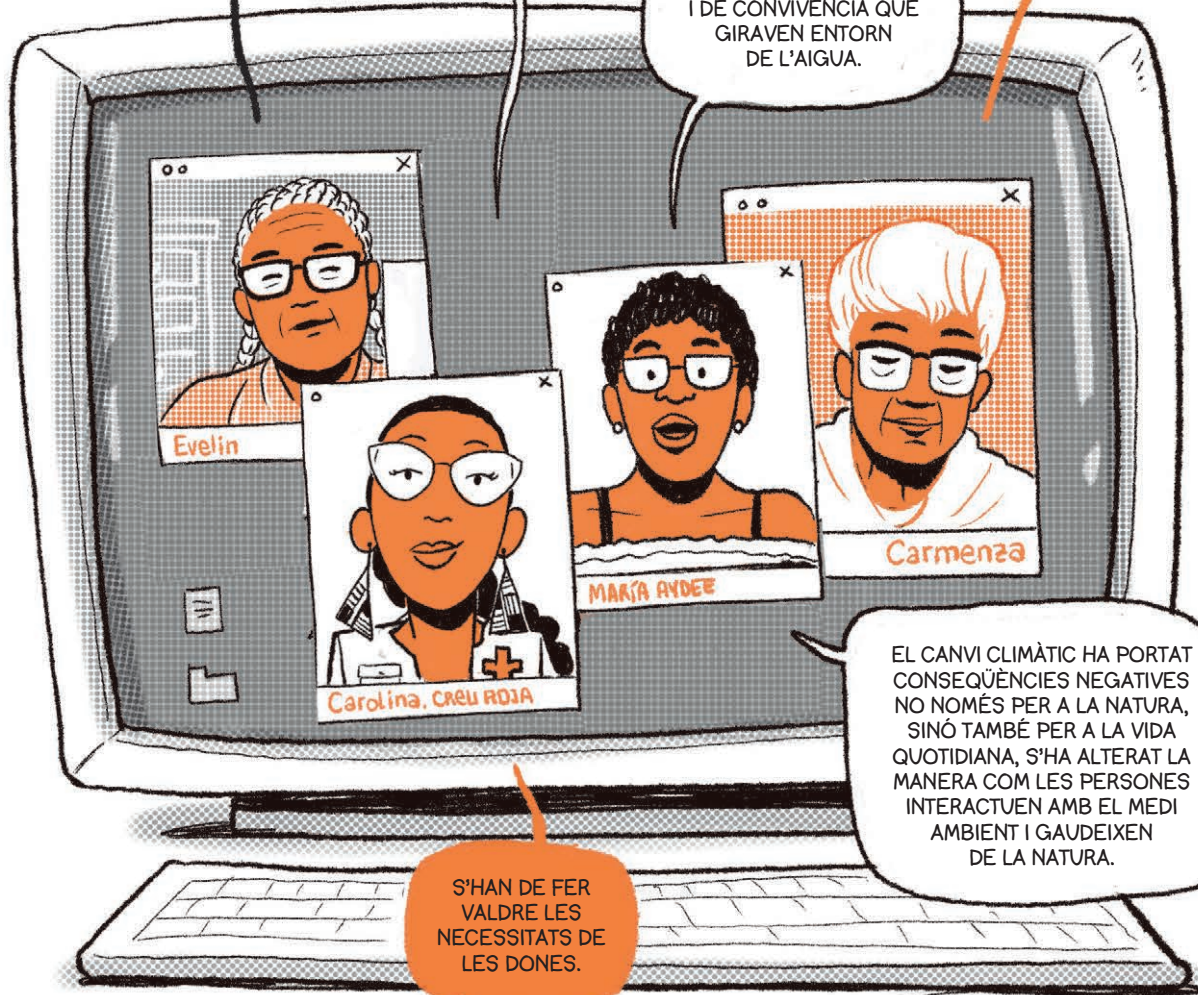

SOBRETOT, LES DONES NO ENS PODEM QUEDAR QUIETES! HEM DE LLUITAR PELS DRETS HUMANS.

CADA UN DE NOSALTRES HEM DE SER MÉS CONSCIENTS DEL QUE ENS ENVOLTA I ENTENDRE COM TRANSFORMA LA VIDA DE LES NENES I LES DONES.

HEM D'UTILITZAR LA SAVIESA DE LES DONES PER CONTINUAR ENDAVANT.

LA CONTAMINACIÓ I L'EXPANSIÓ DE LA CIUTAT HAN AFECTAT ELS RIVS I LES PRÀCTIQUES CULTURALS I DE CONVIVÈNCIA QUE GIRAVEN ENTORN DE L'AIGUA.

EL CANVI CLIMÀTIC HA PORTAT CONSEQÜÈNCIES NEGATIVES NO NOMÉS PER A LA NATURA, SINÓ TAMBÉ PER A LA VIDA QUOTIDIANA, S'HA ALTERAT LA MANERA COM LES PERSONES INTERACTUEN AMB EL MEDI AMBIENT I GAUDEIXEN DE LA NATURA.

S'HAN DE FER VALDRE LES NECESSITATS DE LES DONES.

SI LES MEVES NECESSITATS COM A NOIA RACIALITZADA JA SÓN IGNORADES A LA VIDA DIÀRIA, IMAGINA'T EN UNA SITUACIÓ DE CRISI CLIMÀTICA...!

PER AIXÒ HAS DE SER LA NOSTRA PRESIDENTA, KATHERINI! PER CANVIAR-HO!

MENTRESTANT, A MOÇAMBIC...

L'ALY I EN SHELTON DEL CLUB DEL CLIMA VAN CAMÍ CAP A LA TROBADA SETMANAL DE DONES.

AMB EL CANVI CLIMÀTIC HI HA MÉS CICLONS I FENÒMENS METEOROLÒGICS EXTREMS.

I ÉS COM SI ESTIGUESSIN MOLT ENFADATS.

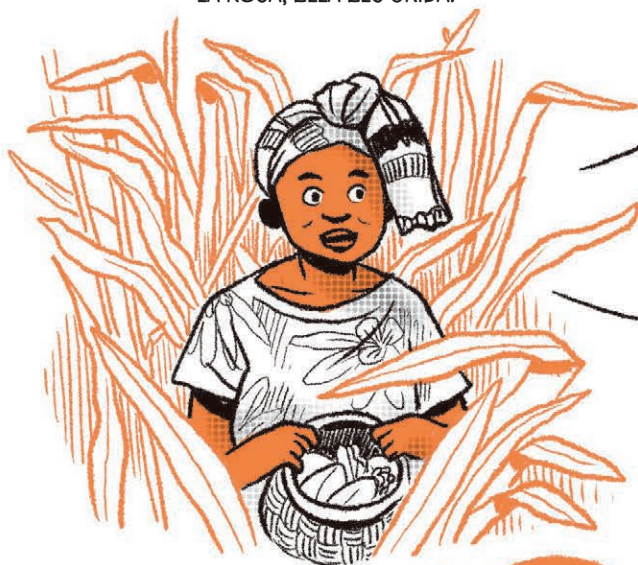
MOÇAMBIC ESTÀ SITUAT A L'ÀFRICA, AL COSTAT DE L'OCEÀ ÍNDIC. UNA GRAN PART DE LA SEVA GENT VIU DE L'AGRICULTURA, DE LA MINERIA I DELS RECURSOS NATURALS.

QUAN L'ALY I EN SHELTON PASSEN PER DAVANT DE LES TERRES QUE CULTIVA LA ROSA, ELLA ELS CRIDA:

EII ANEU CAP A CASA LA NILZA?

SÍ, SENYORA ROSA.

DONCS PORTEU-LI AQUESTA CISTELLA DE VEGETALS! AMB AQUESTES TEMPERATURES CADA COP COSTA MÉS OMLIR EL CABÀS.

LA MARE ELS HAVIA EXPLICAT QUE LES TERRES QUE CULTIVAVA LA SENYORA ROSA LES VA CEDIR AL SEU MARIT, UNA VEGADA CASATS, PERQUÈ PER TRADICIÓ LES DONES NO ACOSTUMEN A HERETAR I A POSSEIR TERRES.

FORMACIÓ
COMUNITÀRIA
FEMINISME
I IGUALTAT

Creu Roja

AMB LA FORMACIÓ DE LA CREU ROJA TOTHOM VA SER CONSCIENT QUE PER LLEI, LES DONES SÍ QUE PODEN HERETAR. AIXÍ QUE FINALMENT, LA SENYORA ROSA HA CONVENÇUT EL SEU MARIT PERQUÈ INCLOGUI EN EL TESTAMENT LES SEVES FILLES EN IGUALTAT DE CONDICIONS QUE ELS SEUS GERMANS.

QUAN ELS NENS ARRIBEN A CASA LA NILZA LI DONEN LA BOSSA DE ROBA QUE ELS HA PREPARAT LA MARE I EL CISTELL AMB MENJAR DE LA SENYORA ROSA.

LA NILZA VIU SOLA EN UNA CASA DE CIMENT. NO TÉ MARIT I AIXÒ FA QUE LI COSTI ACONSEGUIR FEINA I QUE REBI PROPOSTES O SUGGERIMENTS INAPROPIATS PER PART D'ALGUNS HOMES. LA FAN SENTIR INCÒMODA I UNA MICA INSEGURA.

PERÒ GRÀCIES AL SEU CONEIXEMENT SOBRE FEMINISME HA CREAT UN GRUP PARTICIPATIU D'AUTOAJUDA QUE ES REUNEIX A CASA SEVA UN COP PER SETMANA.

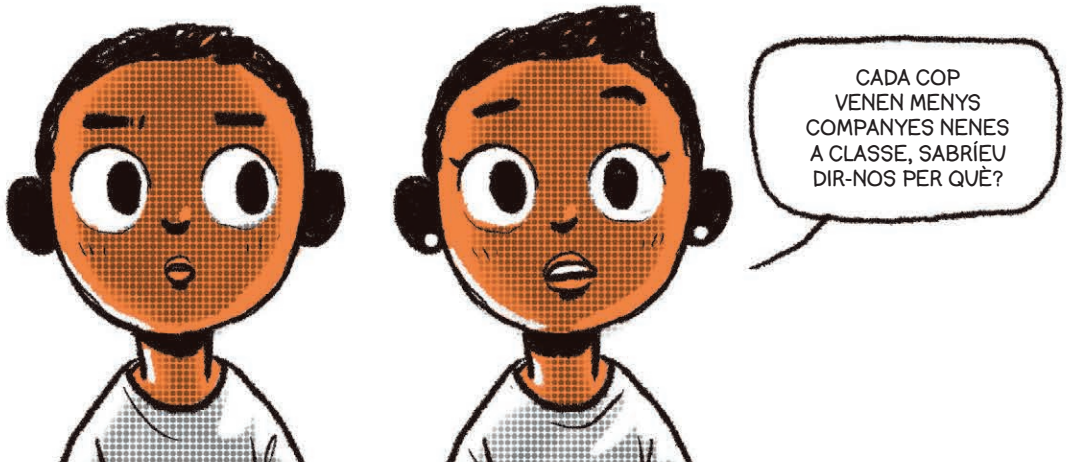
ENTREN A LA SALETA I HI HA UNA DONA PARLANT.

M'HAN TRET DE CASA PERQUÈ DIUEN QUE FAIG BRUIXERIA! HA, HA, HA! SI FOS BRUIXA, JA ELS HAURIA FET CRÉIXER EL NAS A TOTS! HA, HA, HA!

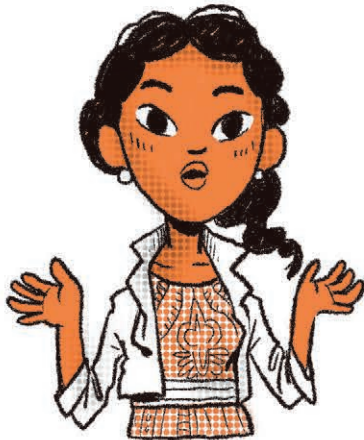
EM CULPEN A MI QUE EL CULTIU NO CREIXI I QUE JA NO HI HA TANTS PEIXOS PER PESCAR COM ABANS!

AIXÒ NO ÉS CULPA TEVA, ÉS CULPA DEL CANVI CLIMÀTIC!

DESPRÉS, L'ALY I EN SHELTON EXPOSEN LA SEVA PREGUNTA:

JO SÉ QUE LA FAMÍLIA D'UNA
DE LES NENES HA MARXAT
PERQUÈ UN CICLÓ ELS HA FET
VOLAR LA CASA PER TERCERA
VEGADA I AMB LA SEQUERA
I LES INUNDACIONS NO
ACONSEGUIEN CULTIVAR
LES TERRES.

HAUREM DE
TORNAR A
COMENÇAR.

UF.

JO MATEIXA VAIG
ESTAR UN TEMPS SENSE
ANAR A L'ESCOLA. QUAN EL PARE
VA MORIR, VA VENIR A VIURE EL
TIET AMB NOSALTRES, JO LI TENIA
MOLTA POR. SOVINT S'ENFADAVA.
I NO ENS DEIXAVA SORTIR. AMB LA
CALOR I TANCATS A CASA, ERA
MOLT ANGOIXANT.

A MI M'HAN DIT QUE A UNA DE LES NENES L'HAN FET ANAR A VIURE AMB UN CONEGUT DEL SEU PARE. DIFÍCILMENT TORNARÀ A L'ESCOLA MENTRE HAGI DE FER D'ESPOSA.

LA FAMÍLIA TÉ PROBLEMES ECONÒMICS PER MANTENIR TOTS ELS FILLS I NO HAN TROBAT UNA ALTRA SOLUCIÓ.

L'ALY QUEDA PREOCUPADA AMB TOT EL QUE SENT. PERÒ LA NILZA L'ACARONA I LI DIU:

PETITA ALY, SEMPRE QUE HO NECESSITIS POTS VENIR AQUÍ A SEURE AMB NOSALTRES I COMPARTIR LES TEVES INQUIETUDS. AQUEST ÉS UN ESPAI SEGUR I PLE D'AMOR. I VEURÀS QUE ARRIBARÀ EL DIA QUE SEREM ESCOLTADES MÉS ENLLÀ D'AQUESTES PARETS I TINDREM PODER DE DECISIÓ...

COM CANVIARAN LES COSES!

I TANT! PERÒ ARA, DE MOMENT... A BERENAR!

QUAN TORNEN A CASA, L'ALY ABRAÇA FORT LA MARE I EN SHELTON LI PROPOSA
QUE ELS ACOMPANYI A CASA LA NILZA LA PRÒXIMA VEGADA.

LA NASRIN, DEL CLUB DEL CLIMA, ÉS DE L'IRAN
PERÒ VIU A PARÍS AMB LA SEVA MARE.

L'IRAN ÉS UN PAÍS DE L'ÀSIA AMB UN PAISATGE
ÀRID I AMB ZONES DE PASTURA.

LA NASRIN ESTÀ BUSCANT PER INTERNET. NO TROBA
GAIREBÉ RES SOBRE AQUEST ESTRANY FENOMEN
DE LES NENES QUE DEIXEN D'ANAR A L'ESCOLA.

NO HI HA INFORMACIÓ, LI DIU A LA MARE.

NO ENTENC PER QUÈ
HI HA D'HAYER DIFERÈNCIA
ENTRE EL QUE FA UNA NENA
I EL QUE FA UN NEN.

AIXÒ PASSA
SOVINT, FILLA.

I SI HAN DE TRIAR
QUI VA A L'ESCOLA,
ESCOLLIRAN ABANS
EL NEN QUE
LA NENA.

JO DE PETITA NO
HAVIA PENSAT MAI
EN EL GÈNERE. NO HI
VAIG PENSAR NI EM
VAIG ADONAR DE LES
DIFERÈNCIES FINS QUE
EM VAIG CASAR,
DIU LA MARE.

PARLA'M DE L'IRAN,
MARE, JO NO HO
RECORDO.

LLAVORS LA MARE LI PARLA DE
L'IRAN I LA SEVA VIDA ALLÀ.

L'IRAN VIU UNA SITUACIÓ CLIMÀTICA GREU.
LES TEMPERATURES CADA COP SÓN
MÉS ALTES I LES PLUGES DISMINUEIXEN,
AIXÍ QUE LES DONES DEL MÓN RURAL
VAM PATIR MOLT L'IMPACTE.

ENS DONÀVEM SUPORT ENTRE
NOSALTRES I ENS ANIMÀVEM A SEGUIR
I BUSCAR ALTRES SOLUCIONS PER
LA MANCA D'AIGUA I LA PÈRDUA DE
LLOCS DE TREBALL AGRÍCOLA.

PERÒ ERA MOLT DIFÍCIL
I ELS ÀNIMS DE TOTES
ESTAVEN MOLT BAIXOS.

ALGUNES VAM DECIDIR
MARXAR I DEIXAR LA
VIDA RURAL, LA NOSTRA
TERRA I LA FAMÍLIA.

PER QUÈ,
MARE?

PER COMENÇAR
DE NOU AMB MÉS
OPORTUNITATS,
FILLA.

L'EBBABA, UNA ALTRA DE LES MEMBRES DEL CLUB DEL CLIMA,
VIU A L'ÀFRICA. VA NÉIXER EN UN CAMPAMENT AL SÀHARA.

SÀHARA VOL DIR "EL GRAN DESERT".
I ÉS QUE EL SÀHARA ÉS UN DELS DESERTS
MÉS EXTENSOS DEL MÓN.

AMB LA SEQUERA CADA VEGADA HI HA MENYS ESPAIS AMB AIGUA
I ELS ARBRES VAN MINVANT. EL DESERT CREIX.

L'EBBABA HA DECIDIT ANAR A TROBAR LES SEVES COMPANYES PER
DESCOBRIR PER QUÈ NO VENEN A CLASSE.

AMIGUES,
COM ÉS QUE
FALTEU TANT A
L'ESCOLA?

SOC L'ENCARREGADA
DE PORTAR L'AIGUA PER
A LA FAMÍLIA. EL POU MÉS
PROPER ESTÀ GAIREBÉ SEC
I HE DE CAMINAR MÉS LLUNY.
HI VAIG ABANS D'ANAR A
L'ESCOLA, PERÒ ARA NO TINC
TEMPS D'ARRIBAR A CLASSE.

JO HAVIA D'AJUDAR L'ÀVIA A
PLANTAR UNS ARBRES FRUITERS,
QUE DIU QUE A MÉS DE FRUITS
ENS COBRIRAN DEL SOL.

TÉ, DONA-LI A LA TEVA MARE AQUESTES
LLAVORS, SÓN MOLT RESISTENTS A LA
SEQUERA. TE'N DONO UNA MICA MÉS
PER REPARTIR AMB ELS VEÏNS.

DE SOBTE SENTEN UN SOROLL I VEUEN UNA POLSEGUERA QUE VE DE LLUNY...

S'APROPA CADA COP MÉS A ELLES...
I SONA UN CLÀXON.

"MEC MEC!"

DUES NOIES HAN MUNTAT UNA ESCOLA DE CONDUCCIÓ PER A DONES AL SÀHARA.
I AIXÍ ÉS COM LA LALA, LA TIETA DE L'EBBABA, ARA POT CONDUIR.

L'EBBABA I LES SEVES AMIGUES DE L'ESCOLA
ESTAN MOLT SORPRESES. POQUÍSSIMES
VEGADES HAN VIST CONDUIR UNA DONA.

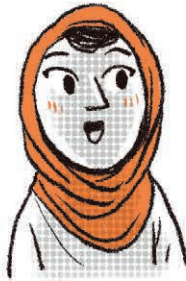
TIETA!

HOLA NENES!
QUE BÉ
TROBAR-VOS!

ARA QUE TENIM EL
COTXE I EL PODEM CONDUIR
TAMBÉ LES NOIES, PODREM
ANAR MÉS SOVINT ALLÀ
ON TENIM ELS ANIMALS A
PORTAR-LOS MENJAR I
TAMBÉ ANAR AL MERCAT.

I ANAR A
BUSCAR AIGUA
AL POU!

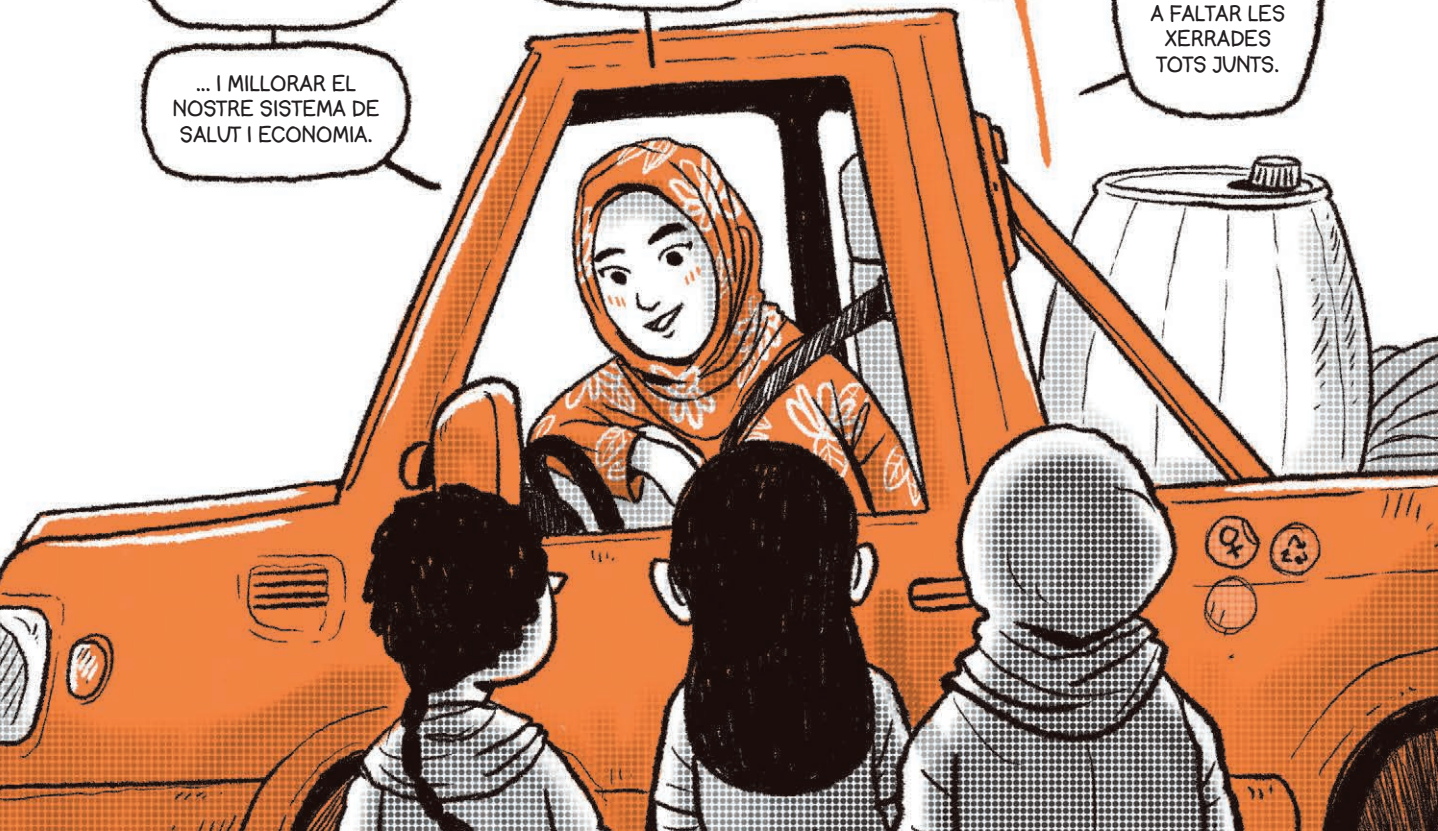
SÍ! I AMB LES
COMPANYES TENIM UN
MUNT D'IDEES PERQUÈ
LA JOVENTUT PUGUI
TENIR ACCÉS ALS
ESTUDIS...

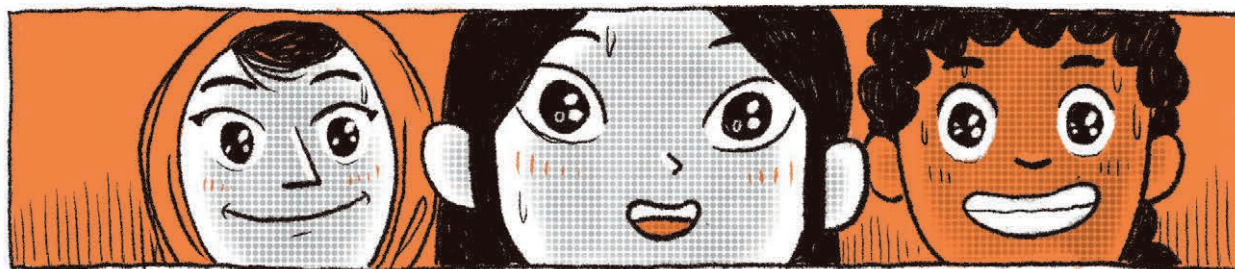
... I MILLORAR EL
NOSTRE SISTEMA DE
SALUT I ECONOMIA.

ECOLTEU, M'ALEGRO
DE VEURE-US!
AMB AQUESTA
CALOR JA GAIREBÉ
NINGÚ SURT.

JA, FA
MOLTÍSSIMA
CALOOOR.

LA GENT GRAN
ES QUEDA A LA
TENDA, I TROBO
A FALTAR LES
XERRADES
TOTS JUNTS.

BÉ, VAIG A DESCARREGAR, QUE DESPRÉS NECESSITA EL COTXE LA JAMILA PER ANAR A PORTAR BOLQUERS A L'HOSPITAL I LI HE DE DUR LES CLAUS!

LA TEVA TIETA ÉS FANTÀSTICA...

HO SÉ! US HE PORTAT ELS DEURES! ANEM A BUSCAR UNA BONA OMBRA I US EXPLICO EL QUE HEM FET A CLASSE.

A VEURE SI HAS ESTAT PROU ATENTA I HO HAS ENTÈS TOT BÉ! HI, HI, HI!

ARA QUE JA HAN PASSAT UNS DIES, LA DÉBORA, LA KATHERIN, L'ALEJANDRO, L'ALY, EN SHELTON, LA NASRIN I L'EBBABA, DEL CLUB DEL CLIMA, ES TORNEN A CONNECTAR.

QUINES CONCLUSIONS DEVEN HAVER TRET DE LES SEVES INVESTIGACIONS?

PER CULPA DEL CLIMA,
ALGUNES FAMÍLIES HAN DE
MARXAR A UN ALTRE PAÍS.

I FINS I TOT CASEN
LES NENES QUAN HI
HA PROBLEMES
ECONÒMICS.

AMB LES
TEMPERATURES
EXTREMES, HI HA MÉS
FEINA A CASA I SÓN
LES NENES LES QUE
ES QUEDEN A AJUDAR
LES MARES.

A VEGADES, PERQUÈ
LA FAMÍLIA PUGUI
TREBALLAR, A LES
NENES LES FAN
QUEDAR A CASA
PER CUIDAR DELS
GERMANS MÉS
PETITS.

SI HAN
D'ESCOLLIR QUI
HA D'ESTUDIAR,
TRIARAN ABANS
EL NEN QUE
LA NENA.

LES NENES
S'ENCARREGUEN DE
PORTAR L'ALIMENT I
L'AIGUA A CASA, I AMB
LES SEQUERES S'HA
DE TREBALLAR MÉS
PER OBTENIR ALIMENT,
I L'AIGUA JA NO
S'ACONSEGUEIX
TAN FÀCILMENT.

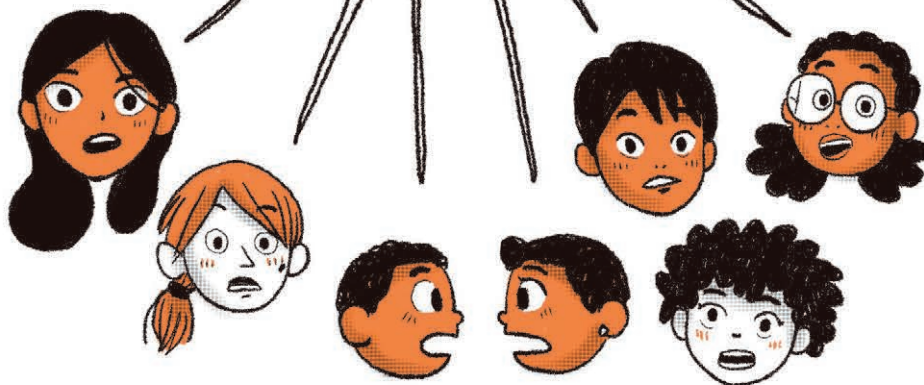
ELS CANVIS EN
ELS PATRONS
CLIMÀTICS NO NOMÉS
ALTEREN LA NATURA
SINÓ TAMBÉ LA
CONVIVÈNCIA.

US N'ADONEU? SEQUERES, INUNDACIONS,
CICLONS... TOT VA A PETAR AL MATEIX LLOC...

La CRISI CLIMÀTICA!

LA CRISI CLIMÀTICA -DIVEN TOTS ALHORA

DE SOBTE, COMPRENEN L'ARREL DE TOT.
UNA VEGADA MÉS, EL CANVI CLIMÀTIC AFECTA MÉS
ENLLÀ DEL QUE PODRIEN ARRIBAR A SOSPIRAR.
LES NENES I LES DONES EN SURTEN MÉS PERJUDICADES!

I ARA QUE TENEN AQUEST CONEIXEMENT,
VOLEN CONTINUAR APRENENT I
COMPARTIR-HO AMB TOTHOM.

VIOLÈNCIA
MASCLISTA

IGUALTAT DE
GÈNERE

MOVIMENTS,
VEUS I
LIDERATGES
FEMINISTES

JUSTÍCIA
I DRETS
ECONÒMICS

ACCÉS A
L'ENERGIA

ANTIRACISME

CANVIAR
DINÀMIQUES
DE PODER

DONES EN
ELS ÒRGANS
DE PRESA DE
DECISIONS

BRETXES
EDUCATIVES

GESTIÓ DE
RECURSOS
NATURALS AMB
PERSPECTIVA
DE GÈNERE

MÉS DADES
I ANÀLISI

AQUESTA ÉS LA HISTÒRIA DE COM UN GRUP
D'INFANTS MOLT DIVERSOS I DE DIFERENTS
PAÏSOS DEL MÓN INVESTIGUEN I ENTENEN
QUE EL CANVI CLIMÀTIC ESTÀ AFECTANT
MÉS LES NENES I LA SEVA EDUCACIÓ,
AIXÍ COM MOLTS ALTRES ASPECTES
DE LES SEVES VIDES.

I COMPRENEN QUE CAL GARANTIR QUE
TOTS ELS INFANTS PUGUIN GAUDIR D'UNA
EDUCACIÓ IGUALITÀRIA, SEGURA I SALUDABLE.

I COM JA FA TEMPS QUE DES DEL CLUB
DEL CLIMA RECLAMEN: CAL PROTEGIR
EL NOSTRE MÓN I TREBALLAR JUNTS
PER FER CANVIS POSITIVS.

EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I GÈNERE

Emergència climàtica i gènere: causes i conseqüències que es deriven del canvi climàtic en les dones i nenes, és un programa impulsat per Creu Roja a Catalunya amb la col·laboració de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya, que té com a objectiu principal promoure una ciutadania respectuosa i corresponsable amb la conservació i millora del medi ambient, el territori i la naturalesa, i especialment compromesa i crítica amb l'efecte desigual que el canvi climàtic té sobre les dones i nenes, tant a escala local com global.

Amb aquest objectiu el programa té els següents compromisos:

Analitzar les causes estructurals (socials, polítiques, econòmiques i culturals) que provoquen l'efecte desigual del canvi climàtic sobre les dones i nenes, així com les conseqüències d'aquesta desigualtat a nivell local i global.

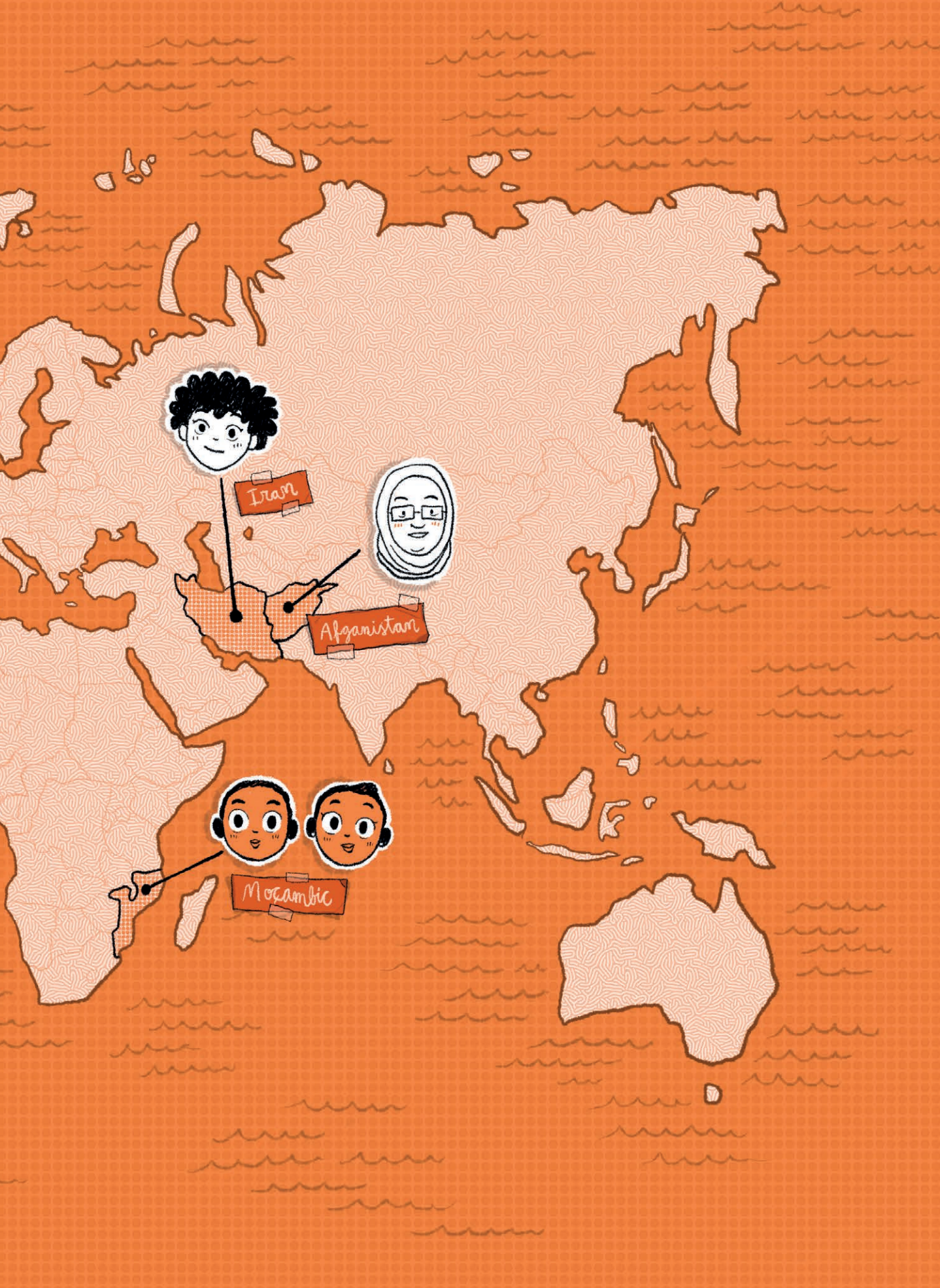
A partir d'aquesta anàlisi s'ha creat la proposta educativa per treballar a l'aula amb els infants, de la qual n'és part aquest còmic, amb l'objectiu de treballar conceptes, habilitats i valors, orientats a la consecució de la igualtat real i efectiva entre homes i dones, així com a la materialització dels drets humans d'aquestes últimes.

En tercer lloc, es crearà una exposició itinerant que recorrerà diverses localitats del territori amb la finalitat de despertar la consciència crítica i les pràctiques solidàries de la ciutadania catalana, fent visible l'efecte desigual que el canvi climàtic té sobre les dones i nenes tant a escala global com local i la vulneració de drets que això suposa.

Finalment, es tancarà el programa amb la celebració d'un seminari de reflexió híbrid en el qual participaran titulars de drets, responsabilitats i obligacions. L'esmentat seminari tractarà sobre adaptació, mitigació i els efectes del canvi climàtic sobre les dones i nenes. Del mateix seminari derivarà la realització d'un dossier d'incidència, concebut com un document de divulgació. L'objectiu d'aquest document és transformar les polítiques públiques i influir en els espais de presa de decisions, on els col·lectius vulnerables, entre els quals es troben les dones i nenes, solen tenir una presència reduïda.

Iran

Afghanistan

Mozambique

Aquesta és la història de com un grup d'infants molt diversos i de diferents països del món, formen **"El club del clima"**, on discuteixen sobre el canvi climàtic i comparteixen el somni d'un món millor.

En aquesta emocionant aventura, hauran de resoldre un misteri: Per què cada vegada hi ha menys nenes que van a l'escola? A partir de les seves investigacions, entendran que **els efectes del canvi climàtic** van més enllà del que poden arribar a imaginar.